

Részletek

Kormos Gyula

"A nyíregyházi evangélikus Nagytemplom orgonatorténete, kántorai"

művéből (Szabolcs-Szatmár-Beregi Szemle. 43.3. (2008.08.) p. 317-360)

1803—1828. *Király János* (*1768, †1828)

Király János az Abaúj-Torna vármegyei Szepsi helységben született 1768-ban Király Márton és Greczmacher Mária gyermekeként. Tanulmányait a kassai evangélikus iskolában kezdte, majd felsőbb tanulmányait Késmárkon és az eperjesi kollégiumban folytatta. Innen Kassára ment tanítónak, ahonnan a fancsali gyülekezet hívta meg. Szirmay István földesúr felfigyelt rend szeretetére és a gazdaság körüli ügyességére, s tisztartójául megválasztva Csécsén több évet töltött el. 1803. március 18-án jött Nyíregyházára az itteni gyülekezet meghívására. Még ugyanezen év szeptember 18-án elvette Felix Juliannát, akitől ismereteink szerint négy gyermekük született: Eleonóra Julianna (*1806. febr. 4.), József Pál (*1810. jan. 22.), Apollónia (*1813. febr. 10.) és Mária Terézia (*1815. dec. 16.). Vidám lelkű, társaságot kedvelő, megbízható erkölcsű, egyeneslelkű embernek ismerték. Példás házasságának és nyíregyházi tevékenységének 25. évében, 1828. október 6-án 60 évesen érte a halál.

[Lapalji megjegyzés:

Evltny: Történetkönyv 216., 217. p.; Krónika 86, 267–269. p.; Házassági anyakönyv 1803. szept. 18.; Kereszteltek anyakönyve 1806. febr. 4., 1810. jan. 22., 1815. dec. 16. Apollónia lányukról csak Csillag Márton életrajzából tudunk, amikor Király Apollóniát felségül vette. Ld. Evltny: Történetkönyv 220–221. p.; Bár még két Király-gyermek születéséről tudunk (István *1820. dec. 26., *Márton 1824. nov. 5.), akinek Király János az apja, anyjuk viszont Kwaka Erzsébet, azonban eddig sem Felix Julianna időközbeni halálát, sem Király János újraházasodását nem sikerült bizonyítani.; Eperjes (Sáros vm.) ma Prešov, SZK; Szepsi (Abaúj-Torna vm.), ma Moldava nad Bodvau, SZK (Lelkes: 188, 564.).]

Tregjár Pál 1820-tól A kántori teendőket Király Jánossal és az utána érkező Csillag Mártonnal közösen látta el, elsősorban a három orgonista, Nagy Sámuel, Susztek Sámuel és Kollmann Sámuel érkezéséig. Miután a nálánál kevésbé művelteket lenézte, gyakori sértő kifejezései, az egyházi rendeletek és határozatokkal szembeni makacs vitatkozásai és olykor dölyfös magaviselete miatt az egyházi vezetés Nyíregyházán nem nagyon kedvelte, ezért 30 év szolgálata után „kedves örömmel” vették 1850. február 11-i lemondó levelét.

1829—1831. *Csillag Márton* (*1802, †?)

Csillag Márton 1802. szeptember 15-én született Jolsva városában. Apja, Csillag Márton kereskedő és anyja, Kardos Johanna a helybeli iskolákban tanították. Grammatikai tanulmányai után 12 évesen Sajógömörrre költözött, s ott a szókötési osztályban tanult tovább. 1815-ben a rozsnyói iskolában folytatta tanulmányait a szókötési és szónoklati osztályban, majd a löcsei tanodában három évig tanulta a bölcsészeti tudományokat. 1823-26. között Eperjesen tanult bölcsészetet és hittant. Négy évig Pusztabodollón, majd egy évig Csíz helységben házi nevelő volt.

Ezután került Nagy Veszverésre, ahol mintegy háromhónapi tartózkodás után 1828-ban elfogadta a nyíregyházi eklésia meghívását a Király János halála által megüresedett tanítói állásra. A próba alkalmával a gömöri esperességben működő három jelölt közül ő bizonyult a legalkalmasabbnak az állás betöltésére. Tanítói állása mellett Tregjár Pállal közösen látta el a kántori szolgálatokat. Közben 1831. dec. 8-a körül házasságra lépett a néhai Király János nyíregyházi iskolatanító Apollónia nevű leányával.

Alig 3 éves példamutató nyíregyházi szolgálata után Szarvasra költözött az evangélikusok meghívására, ahol a nagyobb fiúk tanítója és orgonista lett.